

זכר הנופלים מתחלף מהר מדי

במקרה היו לי המשקפיים שלי איתי, כי רציתי לבדוק ברשימת הדברים שצריך להביא למדורת ל"ג בעומר, אם התחייבנו להם על צלחות פלסטיק וסכו"ם או על נקניקיות. לא זכרתי. ואז אמרתי לעצמי, שאם כבר המשקפיים עלי, והבוקר יחסית רגוע, אני יכול לעצור לכמה רגעים בפינת הזיכרון.

השנה סידרו את הפינה מחדש. השאירו אותה בכניסה מצד ימין, אבל את הפלקטים על הבוגרים שנפלו במערכות ישראל החליפו בפלסמה עם אותו המידע: שם הנופל + תמונה + סיפור חייו. אחת ל-, הפלסמה מְתַרְפֶּרֶשֶׁת, והנופל מתחלף. על הרצפה אירגנו גינה עם עציצים וסלעים.

ההרוגים של מלחמת יום-כיפור, וגם של ההתשה יוצאים קצת מוזר בפלסמה, כי התמונות שלהם הן בשחור-לבן. זה לא רק השחור-לבן. משהו בהם נראה לא שייך. הבגדים. השיער. ארוך. לא מסודר. ויש גם איזו מן טמבליות בפרצופים. ככה הם באמת נראו?

רק נעמדתי שם והתחלתי לקרוא את הכתוביות, ומיד עוד אחד מגיע ונעמד על-ידי. בבית-הספר שלנו, אם אתם עוצרים ליד איזה קיר, לא משנה איזה, ושמים משקפיים על האף, תיכף מצטופפים לידכם עוד הורים, שואלים, מתעניינים. מה קורה?

בקושי אני מספיק לקרוא שתי שורות על הנופל הראשון, והמסך מְתַרְפֶּרֶשׁ. זה שאני קורא עליו נעלם, ואחד אחר עולה במקומו. חשבתי: מקרה, אבל לא. 30 שניות ושוב מתחלף. את השלישי ניסיתי לקרוא יותר מהר, לדלג על הקטעים הפחות חשובים – הוא מאוד אהב בעלי-חיים, וטיפל בעגלים ופירות, שדרך אגב בכלל לא הסתדר לי עם המיקום של בית-הספר בצפון תל-אביב, – צ'אק, התחלף. עם כל הדילוגים והקיצורים, לא הספקתי אפילו רבע. "מה זה? לא מספיקים כלום" אמרתי. "כן" הסכים זה שלידי. "הצלחת לקרוא?" אני שואל אותו. "לא" הוא אומר. "אי-אפשר ככה. צריך להגיד להם". החלטתי להתלונן. הוא נגרר אחרי. "אני...".

משהו נתקע לו בדיבור. "אצלנו במשפחה...". אני מסתכל ורואה שהוא ממש צעיר, מקסימום שנתיים אחרי צבא. "מישהו נפל אצלכם?" אני שואל. "כן" הוא אומר, ואפילו מחייך. "כן. אבל...". הוא מצביע עם הגוף לכיוון הפלסמה "במלחמה האחרונה. עכשיו...". "לבנון השנייה" הוא אומר. טוב, לא בדיוק האחרונה, כי בינתיים היה גם את "עופרת יצוקה". דרך אגב, גם לנו במשפחה יש נופל, תש"ח, אבל לא היה לי נעים להזכיר את זה, כי סך הכל זה איזה דוד

שבכלל לא הכרתי, ואצל הבחור זה ממש נשמע מישהו קרוב. איך מבררים את זה? "וואו, זה בטח מאוד קשה. מישהו קרוב?" אני שואל. "כן". הוא מושך את המילים באיטיות מתוך הפה. "בן-דודה שלי". מדגיש את ה"דו" של הדודה. "הייתם חברים טובים?" "כן" הוא אומר. "קשה". עכשיו זה עוד יותר מעצבן אותי מה שעשו שם עם הפלסמה. "קשה" הוא אומר. "אחרי שזה קרה, החיים...". "הם לא יחזרו. הם לא יחזרו להיות מה שהם היו" אני אומר ונכנס למזכירות.

שלושה שולחנות, טלפון, פאקס, מחשב, מכונת צילום, ארונות משרדיים. ניצבת שם מורה מהיותר ותיקות, עם ספל קפה ביד, מחייכת, מוכנה לעזור. אני מסביר לה את הבעיה. היא מקשיבה. "נשלח אותך לקורס קריאה מהירה" היא אומרת לי. בצחוק. שמת-לב שהרבה אנשים נעזרים בהומור כדי להתמודד עם תלונות, ואני מכבד את זה. אחר-כך היא אומרת: "דבר איתה, היא האחראית", ומראה לי ביד על המנהלת, שבדיוק נכנסה מהדלת שבין המזכירות לחדר המורים.

לא היו לי ציפיות מי יודע מה. פעם התלוננתי לפניה על הנקיון בשירותים, ואמרתי לה: "תסלחי לי על הביטוי, אבל נורא מסריח שמה ואין נייר". והיא עשתה פרצוף של המון רצון טוב, וחייכה אלי כמו שמחייכים למפגר. נו? ויומיים אחרי, זה לא נשאר בדיוק כמו שזה היה? כלום לא השתנה.

אבל אני אחד שלא מוותר, אז הסברתי לה את מה שהסברתי לותיקה, הסימפטית, שלגמה מן הקפה, ואמרה "אמרתי לו שנשלח אותו לקורס קריאה מהירה", וחייכה אל המנהלת. "אם כבר אתם שמים חומר על הנופלים אז תנו לבנאדם צ'אנס לקרוא" אמרתי, "זכר הנופלים מתחלף מהר מדי".

היא תדבר עם יהודה. בכוונה השאירו את הפינה לעוד כמה ימים, אבל צריך כבר להוריד אותה, כי או טו ל"ג בעומר, ואחרי זה יום ירושליים ושבעות. "אבל בטח, אם אתה לא מספיק לקרוא את הכתוביות, אז גם הילדים לא". היא תטפל בזה. "אם זה לא יסתדר, נשלח אותך לקורס" הוסיפה הברנית מהצד. אבל אני אחד שלא מוותר. הייתי בטוח שאו ש-א. לא יעשו כלום. או ש-ב. יפרקו את הפינה, כי או טו ל"ג בעומר. טעיתי. לא פירקו, וכן סידרו את הטיימינג של המסך. עכשיו אפשר

לקרוא בערך עד החצי, מספיק בשביל להתחיל להכנס לדמות, הבעיה היתה שהפעם שכחתי את המשקפיים באוטו. אחרי כמה שורות נהייה לי מטושטש בעיניים, אז הפסקתי. מאוד רציתי שהנקניקיות תגענה חמות, ובגלל זה התחלתי רבע שעה לפני שיצאנו. הרתחתי את המיים והחלקתי אותן פנימה. המסלולים המפותלים שלהן והקפיצות הפראיות בסיר, בינות המערבולות והזרמים הגועשים, הפנטו אותי. היא באמת דיברה עם יהודה. לא האמנתי שמשוהו יזוז. זה די מפתיע שמקשיבים לך. כנראה שהעקשנות משתלמת. אבל מה באמת קורה שם? כשהילדים הולכים הביתה? יש מישהו שמכבה את המסך או שזה ממשיך לעבוד בשביל הילדים של המועדונית? ואם כן, אז מי מכבה את זה בסוף? הרי גם הילדים של המועדונית לא נשארים שם לנצח. מרוב מחשבות שכחתי מהנקניקיות והן התחילו להתפוצץ לי אחת אחת, ולחשוף את הקרביים הלבנבנים שלהן. דגתי אותן במזלג והשחלתי לתוך הפיתות, שמתו בקלקר ועטפתי במגבת כדי לשמור על החום. בדיוק לפי ההוראות. מי? מי יקום ויפסיק את הסרט הזה? כל לילה הם ממשיכים להתחלף שם, המתים שבמסדרון, מגויסים, צבא צללים אילמים מרקד על הקירות, איש בעקבות אחיו, מְעַשֵׂר שני, עולה וזבח, מופת לילדינו. במדורה היה ממש כיף. אבא של איתי ואבא של ליאור שמרו לנו מקום מצוין, שקל להגיע אליו עם הרכב. אבא של נועה ואבא של יפתח הביאו את הקרשים. בהתחלה חשבתי שהם גם אלה שאספו אותם, אבל מתברר שהשנה העירייה פתחה נקודות חלוקה של חומרי בעירה, בחינם. אבא של תמר ואבא של ליהי ואבא של דרור פרקו את הקרשים והקימו את המדורה. במדורות שלנו היינו משעינים את הכל על איזה עמוד חשמל ישן מעץ, שקראנו לו התורן, אבל במה שהעירייה מחלקת היום אין עצים איכותיים. הכל פסולת. זבל. סיבית ירודה שפולטת עשן מרעיל.

בסוף הכל הסתדר, ויצא יפה. לא המדורה הכי גבוהה, אבל מספיק גבוהה לטעמי. אבא של עמרי הדליק אש עם קרעי עיתון וקצת נוזל דליק למנגל. האש נתפסה וכל הערימה נשתלחה כלפי מעלה בלהבה כתומה יפה עם פיצפוצים עליזים. לרגע היה נדמה לי שאני רואה את הבחור ההוא מהמסדרון, עובר דרך מעגל האור, חגור תרמיל כבד. קיויתי שיעצור וידבר, ואני אספר לו שסידרו את הפלסמה, ושעכשיו הקצב בסדר, אבל הוא המשיך לצעוד ישר, כמתוכנן, לא סר ימינה או שמאלה. בינתיים, אמא של תמר ואמא של עידו העמידו שולחנות מתקפלים עם מפות, וכל יתר ההורים של הילדים שהיו רשומים בפתק, נגשו לפי התור והניחו את

הכיבוד שלהם על השולחנות. גם אנחנו, נגשנו, כמו כולם, ושמנו את הנקניקיות שלנו על השולחן, עם כל התקרובת, בדיוק לפי ההוראות.